

T.C.

Ardahan Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

**LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE
YÖNELİK TUTUMLARI İLE MUTLULUK DÜZEYLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Volkan KOÇ

Doç. Dr. Alptürk AKÇÖLTEKİN

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2022

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK
TUTUMLARI İLE MUTLULUK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

Volkan KOÇ

Doç. Dr. Alptürk AKÇÖLTEKİN

Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2022

KABUL VE ONAY

Volkan Koç tarafından hazırlanan “Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları İle Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, 27/10/2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

[imza]

Doç. Dr. Ahmet ATALAY(Başkan)

[imza]

Doç. Dr. Alptürk AKÇÖLTEKİN(Danışman)

[imza]

Doç. Dr. Fatih YAŞARTÜRK(Üye)

Yukarıda imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım

Prof. Dr. Mustafa ŞENEL

Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Ardahan Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”** kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / Ardahan Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibarenay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

04/11/2022

İmza

Volkan KOÇ

¹ “Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

(1) Madde 6. 1. Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

(3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince **enstitü** veya **fakülte** tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* Tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Tezi içindeki tüm verilerin akademik kurallar çerçevesinde tarafımdan elde edildiğini, görsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçların akademik ve etik kurallara uygun şekilde sunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezde yer alan verilerin bu üniversite veya başka bir üniversitede herhangi bir tez çalışmasında kullanılmadığını, tez danışmanının **Doç. Dr. Alptürk AKÇÖLTEKİN** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

İmza

Volkan KOÇ

ÖZET

KOÇ, Volkan. *Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları İle Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans, Ardahan, 2022.

Bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma betimsel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 2020–2021 eğitim ve öğretim yılı içerisinde Ardahan ilinde bulunan Ardahan Cumhuriyet Spor Lisesi ve Ardahan Rekabet Kurumu Fen Liselerinin 9.10.11 ve 12. sınıflarında öğrenim gören 84 kadın ve 134 erkek öğrenci olmak üzere toplam 218 öğrenci katılmıştır. Veri toplama araçları olarak “Kişisel Bilgi Formu”, beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının belirlenmesinde Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” ve öğrencilerin mutluluk düzeylerinin ölçülmesi için de Akıncı-Çötök ve Doğan (2011) tarafından geliştirilen “Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu” yer almaktadır. Öğrencilerden toplanan verilere normallik sınaması yapılmış ve yapılan istatistiksel işlemin ardından verilerin normal dağılım gösterdiği saptanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS paket programından yararlanılmıştır. Bu nedenle verilerin analizinde parametrik analiz teknikleri olan, bağımsız (ilişkisiz) gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Analizlerde istatistiksel anlamlılık ($p < 0,05$) olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum puanlarının; cinsiyet, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu ve lise türü arasında istatistikî açıdan anlamlı fark bulunduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri puanlarının ise; öğrenim gördükleri lise türü arasında, spor lisesi lehine istatistikî açıdan anlamlı fark bulunduğu belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile mutluluk düzeyleri arasında pozitif korelasyon olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler:

Beden Eğitimi ve Spor, Tutum, Mutluluk

ABSTRACT

KOC, Volkan. *Investigation of the Relationship Between High School Students' Attitudes Towards Physical Education and Sports Lessons and Their Levels of Happiness*, M.Sc., Ardahan, 2022.

The aim of this study is to examine the relationship between high school students' attitudes towards physical education and sports lessons and their happiness levels. The research was carried out in the descriptive survey model. A total of 218 students, 84 female and 134 male students, studying in the 9.10.11 and 12th grades of Ardahan Cumhuriyet Sports High School and Ardahan Competition Authority Science High Schools in Ardahan in the 2020-2021 academic year participated in the research. "Personal Information Form" as data collection tools, "Physical Education Attitude Scale" developed by Güllü and Güçlü (2009) to determine attitudes towards physical education and sports lessons, and "Physical Education Attitude Scale" developed by Akıncı-Çötök and Doğan (2011) to measure students' happiness levels. Oxford Happiness Scale Short Form. The data collected from the students were tested for normality and after the statistical process, it was determined that the data showed a normal distribution. SPSS package program was used to analyze the data. For this reason, independent (unrelated) groups t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and pearson correlation analysis, which are parametric analysis techniques, were used in the analysis of the data. Statistical significance was accepted as ($p < 0.05$) in the analyzes. According to the findings obtained as a result of the research; students' attitude scores towards physical education and sports lessons; It was determined that there was a statistically significant difference between gender, father's education level, mother's education level and high school type. The students' happiness level scores are; It was determined that there was a statistically significant difference in favor of sports high school between the type of high school they attended. In the study, it was also found that there was a positive correlation between the attitudes of the students towards the physical education lesson and their happiness levels.

Keywords:

Physical Education and Sports, Attitude, Happiness

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	
ETİK BEYAN.....	
ÖZET.....	5
ABSTRACT	6
İÇİNDEKİLER.....	7
SİMGELER KISALTMALAR	10
TABLolar DİZİNİ	11
ÖN SÖZ	13
GİRİŞ	14
1.BÖLÜM.....	18
GEREÇ VE YÖNTEM	18
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	18
1.1.1. Araştırmanın Alt Problemleri	18
1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	19
1.3.ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI	19
1.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	19
2.BÖLÜM.....	20
KURAMASAL ÇERÇEVE	20
2.1. GENEL BİLGİLER.....	20
2.1.2. Milli Eğitimin Genel Yapısı	20
2.1.2.1. Örgün Eğitim.....	21
2.1.2.2. Yaygın Eğitim	21
2.1.3. Formal Eğitim	21
2.1.4. İnformal Eğitim.....	21
2.1.5. Eğitimin Önemi.....	22
2.1.6. Beden Eğitimi ve Sporun Tanımı	22
2.1.7. Beden Eğitimi ve Spor Dersi	23
2.1.8. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amacı	24
2.1.9. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi.....	25

2.1.10. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Gelişimi Üzerine Etkisi.....	26
2.1.10.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Fiziksel Gelişimi Üzerine Etkisi.....	26
2.1.10.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Psiko-Motor Gelişimi Üzerine Etkisi.....	27
2.1.10.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Zihinsel ve Psikolojik Gelişime Etkisi.....	27
2.1.10.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Toplumsal ve Duygusal Gelişime Etkisi.....	27
2.2.TUTUM.....	28
2.2.1. Tutumun Öğeleri.....	29
2.2.1.1. Bilişsel Öge	29
2.2.1.2. Duygusal Öge	29
2.2.1.3. Davranışsal Öge.....	29
2.2.2.Tutumun Oluşumunda Etkili Olan Faktörler	30
2.2.3. Tutumların Ölçülmesi	30
2.3. MUTLULUK	31
2.3.1.Mutluluğun Sporla İlişkisi.....	31
2.3.2. Mutluluk ve Boyutları	32
2.3.3. Mutluluğa Tesir Eden Unsurlar	32
3.BÖLÜM.....	34
MATERYAL VE YÖNTEM	34
3.1.YÖNTEM.....	34
3.1.1. Araştırmanın Modeli	34
3.1.2. Evren ve Örneklem	34
3.1.3. Veri Toplama Araçları.....	34
3.1.3.1. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği	34
3.1.3.2. Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu	35
3.1.4. Veri Analizi	35
4. BÖLÜM.....	36
4.1. BULGULAR.....	36
4.1.1. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	36
4.1.2.Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	36

4.1.3. Alt Probleme İlişkin Bulgular	37
4.1.4. Alt Probleme İlişkin Bulgular	37
4.1.5. Alt Probleme İlişkin Bulgular	39
4.1.6. Alt Probleme İlişkin Bulgular	40
4.1.7. Alt Probleme İlişkin Bulgular	41
4.1.8. Alt Probleme İlişkin Bulgular	41
4.1.9. Alt Probleme İlişkin Bulgular	42
4.1.10. Alt Probleme İlişkin Bulgular	43
4.1.11. Alt Probleme İlişkin Bulgular	43
5. BÖLÜM.....	45
SONUÇ VE TARTIŞMA.....	45
KAYNAKÇA.....	49
Ek 1. Orijinallik raporu.....	56
Ek 2. Demografik Bilgi Formu	57
Ek 3. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği	58
Ek 4. Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu	60
Ek 5. Bilimsel Yayın ve Etik Kurul Belgesi.....	61
Ek 6. Ölçek İzin Yazısı.....	62
ÖZ GEÇMİŞ	63

SİMGELER KISALTMALAR

N	:	Kişi Sayısı
P	:	Anlamlılık Düzeyi
Spss	:	Statistical Package For Social Sciences
Ss	:	Standart Sapma
F	:	Varyans Analizi İçin F Değeri
$\bar{X}$	:	Aritmetik Ortalama
T	:	t -Testi İçin T Değeri
%	:	Yüzde Değeri

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Beden Eğitimi ve Spor Arasındaki Farklar	23
Tablo 2. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının cinsiyete göre t-testi analiz sonucu	36
Tablo 3. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile sınıf düzeyi arasındaki grup ilişki istatistiği	36
Tablo 4. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile sınıf düzeyi arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları	37
Tablo 5. Beden eğitimi dersi tutum puanlarının öğrenim gördükleri lise türüne göre testi sonuçları.....	37
Tablo 6. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile baba eğitim durumu arasındaki grup ilişkisi istatistiği.....	38
Tablo 7. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile baba eğitim düzeyi arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları	38
Tablo 8. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile baba eğitim düzeyi arasındaki Post Hoc (TUKEY) testi sonuçları	38
Tablo 9. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile anne eğitim durumu arasındaki grup ilişki istatistiği.....	39
Tablo 10. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile anne eğitim düzeyi arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları.....	39
Tablo 11. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile anne eğitimi düzeyi arasındaki Post Hoc (TUKEY) testi sonuçları.....	40
Tablo 12. Öğrencilerin mutluluk düzeyi puanlarının cinsiyete göre t-testi sonuçları ...	40
Tablo 13. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile sınıf düzeyleri arasındaki grup ilişkisi istatistiği	41
Tablo 14. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile sınıf düzeyleri arasındaki tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi sonuçları	41
Tablo 15. Öğrencilerin mutluluk düzeyi puanlarının öğrenim gördükleri lise türüne göre t-testi sonuçları.....	42
Tablo 16. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile baba eğitim düzeyleri arasındaki grup ilişkisi istatistiği.....	42

Tablo 17. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile baba eğitim düzeyleri arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları.....	42
Tablo 18. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile anne eğitim düzeyleri arasındaki grup ilişkisi istatistiği.....	43
Tablo 19. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile anne eğitim düzeyleri arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları.....	43
Tablo 20. Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki tablosu.....	44

ÖN SÖZ

Bu araştırma, “Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları İle Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” amacıyla yapılmıştır. Toplumların gelişmesi ve çağdaş uygarlık seviyesine ulaşabilmesinde bireylerin eğitimsel, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılımlarının ne kadar önemli olduğu bilinmektedir. Eğitim sistemimiz; bireylerin ilgi ve kabiliyetlerini geliştirerek, hayata hazırlamayı, kendilerini mutlu edecek ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunan fiziksel, zihinsel, ahlaki, ruhsal ve duygusal yönleri ile dengeli ve sağlıklı bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Beden eğitimi ve spor dersinin eğitim sistemi içerisinde bu amaca katkı sağladığı düşünüldüğünde, öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının mutluluk düzeylerine nasıl bir etkisi olduğunu araştırdığım bu çalışmanın literatüre katkı sağlamasını umut ediyorum. Bu çalışmada, Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda ortaöğretim kademesinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları muhtelif değişkenlere bağlı olarak incelenmiştir.

GİRİŞ

Eğitim kuşaklar boyu devam ettirilen ve bireyleri toplumsal yaşama hazırlamak için uygulanmaya çalışılan bir işlemdir. Eğitim sürecinde bireylere çeşitli alanlarda beceri ve davranış kazandırılması amacıyla faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Bu bakımdan eğitimin toplum içindeki rolü çok önemlidir. Fakat eğitim sadece bilgi aktarımı olarak kalmamalı, sporu ve spor etkinliklerini de içine alan bir süreç olmalıdır(Ceylan,2006).

Eğitim formal ve informal olarak gerçekleştirilen deneyimler sonucu kazanılan öğrenimlerin, eğitilmiş ve eğitmeye devam eden kişilere iletilmesi, ayrıca bireylerde istenilen davranışların kazandırılmasına yönelik işleyen süreçtir. Genel manada eğitim, öğrenim aşamasında öğrenciye sadece bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik değil onların zihinsel, duygusal, fizyolojik ve toplumsal açıdan gelişimine ve ilerlemesine katkı sağlayıcı bir yol olarak ifade edilmektedir (Ercan, 1998).

Eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak görülen beden eğitimi dersinin tamamlayıcı özelliğinin olduğu bilinmektedir. Beden eğitimi dersi öğrencilerde akademik bilgi ve başarı düzeyini geliştirmesinin yanında kişilik ve çok yönlü gelişimlerini de sağlayan bir yapısı vardır(Türkmen ve Varol,2017). Düzenli olarak yapılan beden eğitimi derslerinde çocuklara hareket etme becerisi, yaşamsal ve sosyal aktivite becerileri ile fiziksel kapasitelerini arttırma konusunda çok önemli katkı sağlamaktadır (Arslan ve Altay, 2008).

Tutum; bireylerin herhangi bir durum ya da olay karşısında sergiledikleri davranıştır. Tutum, davranış bilimlerinde üzerinde çokça durulan bir konu haline gelmiştir(Keskin, 2015). Tutumlar doğumundan itibaren aile, okul, çevre, sosyal yaşam ve kişisel özellik gibi unsurlardan etkilenecek oluşur (Sakallı,2001).

Tarihsel olarak mutluluk ve mutluluğu ölçmek eskiye dayanmaktadır. Filozoflar mutluluk konusuna cevap arasalar da psikoloji alanında mutluluk “özel iyi oluş” olarak yeni bir konu ve bakış açısıyla ele alınmaktadır (Ryff, 2003).Bireyin kendi yaşamına ilişkin kendi değerlendirmesi özel iyi oluş olarak ifade edilmektedir (Diener, 2000). Bireylerin mutluluk düzeylerinin yüksek olması karşılaştıkları olumsuz durum ve olaylar karşısında psikolojik açıdan sağlam ve dayanıklı olmalarına bağlıdır (Ryff, 2003). Birleşmiş Milletlere (BM) bağlı olarak çalışan Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

2001 verilerine göre dünyada her dört insandan birinin hayatının bir bölümünde ruh sağlığı bozukluğu yaşadığı belirtilmiştir. Türkiye istatistik kurumu(TÜİK) verilerine göre bireylerin “mutlu olma” oranı 2014 yılında %56,3 iken 2015 yılında %56,6 olarak tespit edilmiştir. Yine TÜİK verilerine göre “mutsuz olma” oranı 2014 yılında %11,7 iken 2015 yılında %11,4’e gerilemiştir. Ayrıca veriler ışığında bakıldığında kadınların mutluluk oranı 2014 yılında %60,4 iken 2015 yılında %60,2 olarak tespit edilmesine rağmen erkeklerin mutluluk oranında yıl bazında 0,9 puan artış gözlemlenmiştir (Duckworth ve diğerleri,2005).

Literatür incelendiğinde Türkiye’de yapılan ve araştırma konusuna benzer nitelikte çalışmalar mevcuttur. Doğan (2011) çalışmasında ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutum puanlarının yaş gruplarına göre incelemeyi amaçlamıştır. Niğde ilindeki liseler üzerinde yapılan araştırma sonucuna göre öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanlarının yaşa gruplarına göre anlamlı bir fark oluşturmadığı sonucu elde edilmiştir.

Göksel ve Caz(2016) çalışmasında öğrencilerin beden eğitimi dersi tutumlarını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya İstanbul’daki Anadolu Liselerinde öğrenim gören 212 öğrenciyi dâhil etmişlerdir. Yapılan araştırma sonucuna göre sınıf ve cinsiyetlerine bakılmaksızın öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanlarının normal bir dağılım gösterdiği sonucunu elde etmişlerdir.

Başer (2009) çalışmasında öğretmen niteliklerinin öğrencilerin beden eğitimi dersindeki derse olan tutum puanları üzerinde cinsiyete göre farklı olmasında etkili olduğu sonucunu elde etmiştir.

Akanader ve diğerleri(2010) çalışmalarında ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumları ile akademik motivasyonları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlanmıştır. Araştırmaya sınıf seviyeleri dikkate alınarak Konya ilinde bulunan 299 Anadolu Lisesi öğrencisini dâhil etmişlerdir. Araştırma sonucunda derse karşı olumlu tutum takınan öğrencilerin akademik başarıları ve motivasyon durumları arasında olumlu bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Lise öğrencilerinin başarılı olmak için yaptıkları planlamalarında beden eğitimi dersine karşı pozitif bir tavır sergilemeleri onlara farklı alanlarda katkı sağladığı belirtilmiştir.

Kılıç(2019) çalışmasında öğrencilerin beden eğitimi dersi tutumları ile sosyal yetenekleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya Ankara ili Yenimahalle ilçesinde eğitim gören 500 Anadolu Lisesi öğrencisini dahil etmiştir. Araştırma sonucuna göre, öğrencilerin derse karşı olumlu bir tavır sergilemeleri halinde, toplum önünde kendilerini ifade etme ve konuşma becerileri gibi özelliklerinin olumlu yönde geliştiği sonucu elde edilmiştir. Aynı zamanda derse karşı tutum ile aşırı girişken ve aşırı özgüvenli olmak arasında olumlu veya olumsuz bir tutum yargısı olmadığı sonucu elde edilmiştir.

Kılıç ve diğerleri (2018) çalışmalarında devlet ve özel okullardaki 9. sınıfta okuyan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarını incelemeyi amaçlamışlardır. Toplamda 500 kadın ve erkek öğrencinin dâhil edildiği araştırma sonucuna göre derse olan tutumlarda erkek öğrenci puanlarının kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Ayrıca devlet okulunda ve özel okullarda eğitim alan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları arasında bir etkinin olmadığı sonucunu elde etmişlerdir.

İmamoğlu (2011) çalışmasında ortaöğretim öğrencilerinde aktif bir şekilde spor yapan ve spor yapmayan öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanlarını karşılaştırmayı amaçlamıştır. 7 lisede uygulanan ve 558 öğrencinin katıldığı araştırma 2010–2011 eğitim-öğretim yılında yapılmıştır. Yapılan araştırmaya göre aile ve arkadaş desteği ile aktif bir şekilde spor yapan ve spor yapmayan ortaöğretim öğrencilerinin derse ilişkin tutum puanları arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın olmadığı sonucunu elde etmiştir.

Ekici ve diğerleri (2011) çalışmalarında ortaöğretim kademesinde okuyan öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutum puanlarını incelenmeyi amaçlamışlardır. 192 erkek ve 195 kadın öğrencinin katıldığı bu araştırma 2010–2011 eğitim-öğretim yılında Muğla ilindeki liselerde uygulanmıştır. Yapılan araştırma göre öğrencilerin cinsiyet durumu, sınıf düzeyleri ve eğitim aldıkları bölüm programları arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın olduğu sonucu elde etmişlerdir.

Kangalgil ve diğerleri (2006) çalışmalarında öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanlarını incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmaya ilköğretim, ortaöğretim ve

yükseköğretim kurumlarında eğitim gören 2632 öğrenci katılmıştır. Yapılan araştırmaya göre öğrencilerin yaş seviyeleri yükseldikçe derse olan tutumlarının da arttığı görülmüştür. Ayrıca lisanslı olarak spor yapan ve spor ilgisi yüksek olan öğrencilerin lisanslı olarak spor yapmayan ve spor ilgisi düşük öğrencilere göre derse olan tutumlarının daha yüksek olduğu sonucunu elde etmişlerdir.

Cimilli (2017) çalışmasında ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutum seviyelerini ölçmeyi amaçlamıştır. Çalışmasına 2015–2016 eğitim-öğretim yılında İstanbul ilindeki 3 spor lisesinde eğitim gören 306 öğrenciyi dâhil etmiştir. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin kin estetik zekâ ile beden eğitimi dersi tutumları arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca beden eğitimi dersine olan tutumun öğrencilerin kin estetik zekâlarını etkilediği, bedensel zekâ üzerinde bazı etkenlerin tutum yönünde olumlu etkilerinin olduğu bazı etkenlerin ise bir etkisinin olmadığı sonucu elde edilmiştir.

Uğraş ve Güllü (2000) çalışmasında ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersindeki öğrencilerin mutluluk seviyeleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya 288 kadın ve 326 erkek toplam 614 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Derste ki mutluluk düzeylerinin, öğrencilerin yaşam doyumları üzerinde güçlü bir etkisinin olduğu sonucu verilerin analizinde kullanılan yapısal eşitlik modeli ile ortaya koyulmuş ve ortaokullarda haftalık ders saatinin artırılması yönünde önerilerde bulunulmuştur.

1.BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Beden eğitimi ve spor dersi öğrencilere fiziksel, bilişsel ve duyuşsal alanlarda katkı sağlayan bir derstir. Spor aktivitelerinin öğrencilerin sosyal ve psikolojik yapılarının gelişiminde ve korunmasında etkin bir rolünün olduğu bilinmektedir. Araştırmanın temel amacı beden eğitimi dersine olan tutum ile mutluluk seviyeleri arasında öğrencilerin cinsiyet, sınıf, lise türü, baba eğitim düzeyi ve anne eğitim düzeyi değişkenlerine göre inceleyerek tutumlar ve değişkenler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmektir.

1.1.1. Araştırmanın Alt Problemleri

- 1- Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?
- 2- Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile sınıf düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?
- 3- Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile öğrenim gördükleri lise türü arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?
- 4- Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile baba eğitimi düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?
- 5- Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile anne eğitimi düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?
- 6- Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile cinsiyetleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?
- 7- Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile sınıf düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?
- 8- Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile öğrenim gördükleri lise türü arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?
- 9- Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile baba eğitim düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?
- 10- Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile anne eğitim düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır?

11- Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki düzeyleri arasında korelasyon var mıdır?

1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Öğrenciler, beden eğitimi ve spor dersi dâhil tüm derslere karşı pozitif ve negatif tutumları sergilemektedirler. Zihinsel, fiziksel ve psiko-motor becerilerin gelişmesine katkı sağlaması öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı pozitif bir tutum takınmalarında önemli bir rol oynamaktadır (Güllü ve Güçlü 2009). Literatür incelendiğinde beden eğitimi dersine ilişkin tutumla ilgili çeşitli çalışmalar yapılmasına rağmen ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile mutluluk düzeylerini inceleyen bir çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Geleceğimiz olan gençler üzerinde uygulanması bakımından ayrı bir öneme sahip bu araştırma konusu literatürde bulunan bu boşluğun doldurulması amacı ile araştırılmaya değer görülmüştür. Beden eğitimi dersinin bireye bedensel ve zihinsel açıdan olumlu etkisi göz önüne alınarak yapılan bu araştırmanın beden eğitimi dersleri noktasında verimli olması, eğitimcilere ve bu konuda araştırma yapacak olan araştırmacılara ışık tutması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.3.ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

- ✓ Araştırmada kullanılan ölçeklerin, araştırmaya katılan öğrenciler tarafından içtenlikle ve samimi bir şekilde cevaplandıkları varsayılmıştır.
- ✓ Uygulanan araştırma yönteminin bu çalışmanın konusuna, amacına ve problem çözümüne uygun olduğu varsayılmıştır.

1.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

- ✓ Bu çalışma 2020–2021 eğitim ve öğretim yılı Ardahan ilinde bulunan Ardahan Cumhuriyet Spor Lisesi ve Ardahan Rekabet Kurumu Fen Lisesindeki 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda eğitim gören kadın ve erkek öğrenciler ile sınırlıdır.
- ✓ Araştırmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin kendilerine yöneltilen ölçeklerdeki ölçeklere verdikleri cevaplardan edilen bulgular ile sınırlıdır.
- ✓ Bu araştırma 2020–2021 eğitim ve öğretim yılı bahar dönemi ile sınırlıdır.

2.BÖLÜM

KURAMASAL ÇERÇEVE

2.1. GENEL BİLGİLER

2.1.1. Eğitim

Bireyin zihinsel, fiziksel, duygusal durumlarının ve davranış biçimlerinin istenilen yönde geliştirmesini amaçlar. Bu doğrultuda yapılan çalışmalar sonucunda bireye yeni yetenekler ve beceriler kazandırılması eğitimin hedeflerinden biridir. Eğitim,ömür boyu sürer; planlı veya plansız geliş güzel gerçekleşebilir. Eğitim, bireyin kişisel gelişimini ve çevre ile olan etkisini artırarak, bilgi aktarımı ve yetenekleri açığa çıkarma çalışmalarını bir bütün olarak içine alan bir uğraş olarak ifade edilebilir (İnceoğlu, 2010).

Eğitim, bireye çeşitli tutum, davranış ve beceriler kazandırması yanı sıra, yaşam boyu süregelen bir olgudur. Bireyin sahip olduğu duygu ve davranışlar gözle görülür bir seviyede olur. Okuma yazma bilmeyen bir çocuk okuldaki aldığı eğitim sayesinde çok rahat bir şeyleri okuyabilir(Erden,2012).Eğitim, bireyi toplumsal açıdan kültürleştirmesi yanı sıra, eğitimin en temel amacı öğrencilerde bulunan gizil güç ve yetenekleri bulup onları en üst seviyeye çıkarmaktır(Uluışık, 2016).

Eğitimin 4 temel amacı vardır;

- ✓ Kişinin toplumsallaşmasını sağlamak: Bireyin toplumdaki kural ve düzeni bilmesi ve benimsemesi anlamını taşımaktadır.
- ✓ Üretkenlik: Bireyin yeteneğine uygun işi yaparak hayatını sürdürmesi ve toplumsal kalkınmaya yarar sağlamasıdır.
- ✓ Bireyselleştirmek: Bireyin var olan güçlerinin açığa çıkarılması ve bu güçlerin belirlenen hedef doğrultusunda değiştirilmesidir.
- ✓ Kültürleşmektir: Kişiye kültürel özellikleri kazandırarak yurttaş olduğunu hissetmesini sağlamaktır(Kırekin, 2016).

2.1.2. Milli Eğitimin Genel Yapısı

Eğitim sistemimizin örgün eğitim safhası, Anayasanın ve Milli Eğitim Temel Kanunun öngörüldüğü gibi belirlenmiştir. Türk eğitim sistemi Okul Öncesi Eğitim, İlköğretim, Ortaöğretim ve Yüksek Öğretim'den oluşmaktadır(Oktay,2012). Eğitim sistemimiz

örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümde incelenmektedir (Kılıç,2018).

2.1.2.1. Örgün Eğitim

Belirli bir yaş grubundaki bireylere yeri, zamanı ve planı önceden belirlenmiş olan düzenli ve süreli olarak verilen eğitimidir. Örgün eğitim, genel, mesleki ve teknik eğitim programlarıyla uygulanmaktadır. Ülkemizdeki örgün eğitim kademeleri şu şekildedir.

- ✓ Okul Öncesi Eğitim
- ✓ İlköğretim
- ✓ Ortaöğretim
- ✓ Yükseköğretim (Sarpkaya, 2016).

2.1.2.2. Yaygın Eğitim

Eğitim ve öğretimin amacı doğrultusunda eğitim sisteminin hiçbir kademesinde bunun bir parçası olmamış veya olamamış olan bireylere örgün eğitimin yanında ve onunla koordineli bir şekilde verilen eğitim şeklidir. Okuma yazma öğretme veya eksikleri tamamlama ve bireyleri bilimsel, teknolojik ve sosyo-kültürel gelişmelere hazırlamak yaygın eğitim kapsamı içerisindedir. Ayrıca milli kültürü aşılama, boş zamanı verimli kullanma, toplumsal dayanışmayı artırma ve meslek edinmeye yönelik eğitim veren yani kısacası örgün eğitimin eksikleri gidermeyi amaçlayan eğitim kurumlarıdır(Ada ve Küçükali, 2016).

2.1.3. Formal Eğitim

Planlı ve düzenli olarak yapılan eğitim türüdür. Öğrenme ortamı, yeri ve zamanı önceden belli olan, bir plan ve program çerçevesinde işlenen eğitim türüdür. Bireyde istendik yönde davranış değişikliği olması hedeflenerek, öğretmen tarafından öğretim yoluyla öğrenciye aktarılmaktadır. Eğitim baştan sonra takip ve kontrol mekanizması altında yapılarak belli aşamalar sonunda değerlendirmeler yapılır(Çoban,2012).

2.1.4. İnfomal Eğitim

Plansız ve programsız olarak gün içindeki yaşamımızdan elde ettiklerimizle kendiliğinden oluşur. Hayatın içinde yaşantılara bağlı olarak farkına varılmadan bireyler arasında karşılıklı etkileşim sonucu oluşan, bireyler arası öğrenilen ve öğretilen eğitim

şeklidir. Bir toplumda formal veya informal eğitimin oranı o toplumun her açıdan gelişmişlik düzeyiyle doğru orantılıdır. Gözlem ve taklitler informal öğrenmede en etkin süreçler olarak bilinmektedir. Bu süreçler evde, sokakta, sinemada veya günlük hayatın herhangi bir bölümünde gerçekleşebilmektedir (Özmen ve Ekiz, 2014).

2.1.5. Eğitimin Önemi

Toplumun dinamik yapısında önemli bir değere sahip olan eğitimin rolü son dönemlerde daha iyi kavranmaya başlanmıştır (Özpolat, 2005). Teknik ve bilimsel gelişmeler ışığında eğitime ve eğitim kurumlarına yönelik bakış açısının da değişmesi gerektiği anlaşılmıştır. Hedeflerine ulaşmış bir eğitim sistemi aynı zamanda bireysel özgürlüklere ve değerlere saygılı vatandaşların yetişmesini sağlar(Türkmen, 2002).

Eğitim, doğru bir planlama ile yapılırsa bireyin özgüveninin artmasına, doğru kariyer planı yapmasına ve toplumda önemli bir yer edinmesine katkı sağlar. Yaşamımızdaki önemli fırsatları değerlendirerek kullanabilmenin yolu İyi bir eğitimden geçtiği görülmektedir(Tanilli, 1988). Eğitimli birey ailesine, çevresine ve içinde yaşadığı topluma faydalı bireydir. Ayrıca aldığı eğitim sayesinde yaşam şekli bakımından da refah seviyesi yüksek bir yaşam sürmektedir(Cevizci,2017).Eğitimin en temel amacı; toplumun kültür ve değerlerini gelecek nesillere aktarmak, sosyal bütünleşmeyi sağlamak, toplumda birikimli ve üretken bireyler yetiştirmektir. Eğitim ülkelerin uzun vadede yatırım yaptığında karlı çıkacağı en önemli yatırımdır (Devecioğlu ve diğerleri, 2011).

2.1.6. Beden Eğitimi ve Sporun Tanımı

Kişinin, beden ve ruh sağlığının gelişimi için yapılan hareketlerin bütününe beden eğitimi, bunun yanında belli kural ve kaideler çerçevesinde yapılan yarış odaklı, rekabet için yapılan hareket ve etkinliklerin bütününe de spor denilmektedir. Birey fiziksel aktiviteler sayesinde beceriler edinerek yeteneğini keşfetme imkânı sağlar. Sonrasında edinilen bu hareket ve beceriler bireyin sosyal ve yaşamsal faaliyetlerini yürütmesinde önemli rol oynar (Mülhim, 2019).Beden eğitimi kavramsal anlamıyla “oyun ve sporu içinde barındıran, bedensel faaliyetler içerisinde, bireyin gelişimini amaçlayan eğitim etkinliği” olarak ifade edilir(Açak, 2006). Beden eğitimi, bireyi ruhen ve bedenlen sağlıklı kılmak, fiziksel yetenekleri açığa çıkarmak ve geliştirmek amacıyla, kişinin

yeteneklerine ve çevresel faktörlere göre farklılık gösteren oyuna benzer sportif alıştırmaya ve uygulamalarının tamamını kapsayan bir etkinliktir (İnal,2003).

Spor, belirli bir plan dâhilinde gerçekleştirilen, bireyde ruhsal, sosyal ve bilişsel alanları geliştiren motor beceri ve fiziksel aktiviteleri belli kurallar çerçevesinde uygulayan sosyal ve biyolojik bir etkinliktir(Orkunoğlu, 1985). Bireysel veya takım halinde gerçekleştirilen, kurallar eşliğinde yapılan ve kazanma içgüdüsünün olduğu bedensel etkinliklerin tamamı spor olarak ifade edilmektedir(Demirci, 2008). Bireyin yaşadığı çevrede serbest zamanını araçlı veya araçsız, bireysel ya da grup halinde değerlendiren ayrıca insan ruhunu ve bedenini geliştiren, sosyalleştiren, kültür kazanımına katkı sağlayan etkinliklere spor denilmektedir (İnal, 2003).

Tablo 1.Beden Eğitimi ve Spor Arasındaki Farklar

Spor	Beden Eğitimi
Yarış ve müsabaka odaklıdır	Yarış ve müsabaka odaklı değildir
Reklam yönünde bir aracı olarak kullanılabilir	Reklam aracı olarak kullanılmaz
Meslek olarak yapılabilir	Mesleki yönü yoktur
Üretkenlik vardır	Üretime katkısı yoktur
Toplumlar arası ilişkileri geliştirmektedir	Toplumlar arası ilişkiye katkısı bulunmamaktadır
Bir (TV) izleme aracıdır	İzleme aracı değildir
Siyasi bir politik araçtır	Politik araç değildir
Profesyonel bir uğraş olabilir	Profesyonel bir çaba değildir
Serbest zaman etkinliğidir	Serbest zamanı verimli kullanma aracıdır
Bilim ve teknik ön plandadır	Bilim ve teknik yönü zayıftır

(Heper,2012).

2.1.7. Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Öğrenciler eğitim hayatında sporla ilk kez beden eğitimi dersi ile tanışmaktadırlar. Bazı öğrenciler için eğlenceli etkinlikler ve oyunlar olarak görülen beden eğitimi dersi yetenekli bazı öğrenciler için ise başarılı bir sürecin başlangıcı olarak görülebilir.

Çünkü katıldığı yarışma ve müsabaka sonucu ailesini gururlandırma imkânı bulan öğrenciyi profesyonel anlamda sporla ilgilenmeye yönlendirebilir. Diğer dersler ile karşılaştırdığımızda beden eğitimi dersi sınıf ortamında dinleyerek değil, öğrenci ve öğretmenin aktif ve uygulamalı olarak katıldığı bir derstir (Tamer ve Pulur, 2001). Ülkemizde beden eğitimi ve spor dersleri 1982 yılı itibari ile okul müfredatların da zorunlu ders olarak verilmeye başlanmıştır(Zengin, 2013).

2.1.8. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amacı

Beden eğitimi dersi birçok manada eğitimin genel amaçlarına katkıda bulunur. Öğrencileri sosyalleştiren, bütünleştiren, öğrencilerin motor becerilerini, beden ve ruh sağlıklarını geliştiren en önemli ders olmaktadır. Derslerin nitelikli ve verimli olması öğrencilerin çok yönlü olarak gelişmelerine katkı sağlar (Alparslan,2008).Beden eğitimi ve spor dersi bireysel amaçlar, toplumsal amaçlar ve ekonomik amaçlar olmak üzere üç ana bölümde değerlendirilir.

Bireysel amaçlar;

- ✓ Beden, ruh ve toplum sağlığını artırmak,
- ✓ Fiziksel gelişimi sağlamak,
- ✓ Vücudun güzel ve estetik görünmesini sağlamak,
- ✓ İnsanlara toplumla uyumlu birer birey olma karakteri kazandırmak,
- ✓ Bedenen eğitilmiş bireyler yetiştirmek,
- ✓ Serbest zamanları değerlendirme de ve davranış becerileri kazandırmada etkili olmak.

Toplumsal amaçları;

- ✓ Toplumsal barışa katkı sağlayacak nitelikli vatandaş yetiştirilmesini sağlamak,
- ✓ Toplumsal sorumluluk bilincini artırmak,
- ✓ Toplumda liderlik vasfını sağlamak,
- ✓ Toplumda ki yasa ve kurallara saygılı bir şekilde bağlı kalınmasını sağlamak,
- ✓ Hak, hukuk ve adalet çerçevesinde toplumdaki insanlarla iletişimi güçlendirmek,
- ✓ İşbirliğini ve takım ruhunu oluşturarak toplumla uyumu artırmak,

Ekonomik amaçları;

- ✓ İş hayatında sorumluluğu geliştirmek ve iş gücüne katkı sağlamak,
- ✓ Yaratıcı ve yapıcı bireyler yetiştirerek üretimi artırmak,
- ✓ Doğal kaynakları doğru ve verimli kullanmayı öğretmek,
- ✓ Milli enerji kaynaklarının korunması ve çevreye karşı duyarlı olunmasını sağlamak (Ceylan, 2006).

Ortaöğretim program çerçevesine göre beden eğitimi ve spor dersinin amaçları;

- ✓ Öğrencilerin sporun tarihi hakkında bilgi sahibi olmaları ve başarılı sporcuların tanınması,
- ✓ Öğrencilerin sportif aktivitelerle hareket becerilerinin ve bilgilerinin gelişmesi ve bunların alışkanlık haline dönüşmesinin sağlanması,
- ✓ Spor kültürünün öğrencilere aşılması,
- ✓ Engelli ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin sportif faaliyetlerle psikolojik ve sosyal gelişiminin desteklenmesi,
- ✓ Ülkemizdeki milli bayram ve kurtuluş günlerinin önemini anlayarak bu programlara gönüllü katılımın sağlanması,
- ✓ Atatürk'ün ve bilim insanlarının beden eğitimi ve spora yönelik düşünce ve görüşlerinin benimsenmesi,
- ✓ Spor etkinliklerine katılarak topluma spor bilinci gelişmiş, sosyal bireyler kazandırmak,
- ✓ Bireyi ruhen ve bedenen olumsuz etkilerden korumak ve kötü alışkanlıklardan uzak durmasını sağlamak,
- ✓ Başkalarının da birer birey olduğunu düşünerek saygılı, dürüst ve sportmence davranış göstermek ve bunu alışkanlık haline getirmek,
- ✓ Sporu anlatan meslek grupları hakkında bilgi sahibi olunmasını amaçlamaktadır (MEB, 2018).

2.1.9. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi

Spor etkinlikleri çocukluktan itibaren bireylerin psikolojik, toplumsal ve fiziksel gelişimlerine katkı sağladığı bilinmektedir. Bu etkinlik ve aktiviteler insanlarda yapıcı olma, yaratıcılık ve liderlik gibi vasıfları ortaya çıkarmaya yardımcı olur. Ayrıca azimli,

uyumlu, kararlı, disiplinli ve iş birliğine uyum sağlayabilen kişilik özelliklerine bireylere aşılamaktadır (Gülay,2008).Beden eğitimi dersinin hedeflerinden biri fiziksel aktiviteler ve çeşitli oyunlarla bireyi bedenlen ve ruhen güçlü ve sağlam kılarak yaşadıkları toplumla da uyumlu hale getirmektir. Uluslararası müsabakalar yoluyla ülke propagandası yapmak beden eğitimi derslerinin önemini belirtmektedir (İnal,2003).Genel sağlığı koruması, hareket potansiyelini artırması, bireyin kendini iyi ifade edebilme ve bütünsel gelişimin desteklemesi beden eğitimi dersinin önemini bir kez daha göstermektedir. Akademik çalışmalara bakıldığında da spor faaliyetlere aktif bir şekilde katılan öğrencinin akademik performansı katılmayan öğrenciye nazaran daha yüksek olduğu belirtilmektedir(Yenal ve diğerleri, 1999).

2.1.10. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Gelişimi Üzerine Etkisi

Gelişim en kısa tabirle bireyin ana rahmine düşmesi ile başlar ve ölünceye kadar ilerleme kaydederek sürer. Ayrıca çevre ve kalıtsal özelliklerin etkileşimi sonucu oluşmaktadır (Başaran, 2000). Bireyin gelişimine en fazla katkı sağlayan ders beden eğitimi dersidir. Bireyi zihinsel, fiziksel ve ruhsal olarak geliştiren en önemli derstir. Bireyin spor faaliyetlerine katılım göstermesine, kendini tanımasına, sosyalleşmesine ve kendini çok yönlü olarak geliştirmesine olanak sağlar (Yetim, 2011).Araştırma sonuçlarına göre derse katılan ve katılmayan öğrenciler arasında öğrencilerin sinir ve kas sisteminin gelişimi üzerinde derse katılanlar lehine olumlu yönde farklar görülmektedir(Yenal ve diğerleri, 1999).

2.1.10.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Fiziksel Gelişimi Üzerine Etkisi

Öğrencinin, spor yaparak boyunun uzamasına, hacim ve ağırlık olarak artmasına, sağlıklı ve güçlü bir birey olmasına katkı sağlar. Bu sebeple derste yapılan fiziksel etkinliklerin vücudumuzda bulunan bütün eklem ve kas sistemlerine etkisi olmalıdır. Dayanıklılık, kuvvet, sürat, koordinasyon ve devamlılık gibi fiziksel konularında dersin içeriğinde bulunması gerekir(Muallimoğlu, 1998).Özellikle günümüzde fiziksel hareketliliğin azalması ve dengesiz beslenme nedeniyle çocuk ve yetişkinlerde şişmanlık ve obezite hızlı bir şekilde artmaktadır. Beden eğitimi derslerinin, beden kitle indeksinin ani artış veya azalışının önüne geçerek dengede durmasını sağlaması beden eğitimi dersinin bireyin fiziksel gelişimi üzerinde ki etkisini göstermektedir (Saçaklı,2013).

2.1.10.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Psiko-Motor Gelişimi Üzerine Etkisi

Sportif aktiviteler bireyin koşma, sıçrama, yakalama, tırmanma, fırlatma gibi temel hareket becerilerinin gelişimine yardımcı olur. Beceriler okulun ders müfredatındaki etkinliklerinin kullanımına bağlı olarak gelişir. Bu beceriler bireyin sosyalleşmesine ve toplumda ki iletişiminin gelişmesine yardımcı olmaktadır (Yanık,2015). Derste yapılan bütün aktivitelerin bireyin vücudundaki kalp ve dolaşım sistemine etkisi vardır. Sporcularda kalp atım hızı dakikada 40 ile 60aralığındaiken, spor yapmayan (sedanter) kişilerde dakikada 72 ile 85aralığında seyrederek. Bu durum bireylerde ki kalp kaslarının büyük olmasına ve kuvvet çalışılmasına bağlı olarak gerçekleşir. Yani bu etkinlikler sadece serbest zamanı değerlendirmek için değil aynı zamanda sağlık içinde çok önemlidir(Açak, 2006).

Sinir ve kas sistemimizdeki gelişim psiko-motor gelişim olarak adlandırılır. Bireyin ömrü boyunca fiziksel yapısında ve sinir kas işlevlerindeki tüm değişim ve gelişim psiko-motor gelişim olarak belirtilmektedir. Motor gelişim ile bireyin kuvvet, sürat, dayanıklılık gibi temel motorsal özelliklerin geliştirilmesinin hedeflenmektedir (Demirci, 2008).

2.1.10.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Zihinsel ve Psikolojik Gelişime Etkisi

Kişinin bulunduğu çevreyi anlaması ve öğrenmesi için yapılan zihinsel faaliyetleri, bilişsel gelişim olarak ifade edilir. Bilişsel gelişim bebeklikle başlar. Beden eğitimi dersinde yaparak ve yaşayarak öğrenme yoluyla bireydeki algılama, akıl yürütme, kıyas yapabilme, düşünme becerisi ve en temel kavramların gelişmesi hedeflenir (İmamoğlu,2011). Derste ki etkinlikler ve aktiviteler algılama, depolama, düşünme, karar verme, problem çözme gibi zihinsel becerilerin kazanılmasına ve geliştirilmesine yardımcı olmaktadır (Demirci,2008).

2.1.10.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Bireyin Toplumsal ve Duygusal Gelişime Etkisi

Duygusal ve toplumsal gelişim birbirleriyle etkileşim halindedir. Duygusal olarak gelişen bireyin topluma olan faydası da artar. Kişinin kendini kabullenmesi grup uyumun oluşmasına katkı sağlayacaktır(İmamoğlu, 2011). Beden eğitimi ve spor

aktivitelerinin kişisel bir çaba olmalarının yanı sıra, sosyal boyutu yüksek olan faaliyetler bütünüdür (Açak, 2006).Birey, sportif etkinlikler aracılığı ile toplumdaki insanlarla sosyalleşmektedir. Spor, bireyi kabuğundan çıkararak çevresinden, inançlardan ve düşüncelerden etkilenmesine yardımcı olur. Spor, yeni dostlukları, sosyal uyumu ve kaynaşmayı sağlar. Sportif faaliyetler, bireysel olarak yapılsa da zamanla toplumsallaşıp geniş kitlelere ulaşarak sosyalleşme yönünde önemli bir zemin hazırlamaktadırlar (Aksoy ve diğerleri, 2012).

Günümüz modern dünyasında gelişen teknoloji ve bilimle beraber insan gücüne duyulan ihtiyaç azalmaktadır. İnsanlar, doğal yapısına uymayan bir iş ve yaşam biçimini seçerek kendilerini çevreden soyutlayıp ve psikolojik açıdan sıkıntılara sokmaktadır. Spor, insanları monotonluktan kurtararak rahatlatıp psikososyal gelişimlerine katkı sağlar. Spor, farklı düşünce ve kültürde ki insanları çeşitli ortamlarda bir araya getirerek etkileşimde bulunmalarını ve sosyalleşmelerini sağlamaktadır (Küçük ve Koç,2004).

2.2.TUTUM

Latince anlamı “harekete hazır” olan tutum kelimesi, geçmişten günümüze anlam değişikliğine uğrayarak hareketlerimizi belirleyen ve yön veren bir kavram gibi karşımıza çıkmaktadır (Arkonaç, 2005). Tutum, kişinin günlük hayatındaki duygularını, davranışlarını, olayları ve çevresine yönelik düşüncelerini belirler. Bireyin kendisine ait duygu, düşünce ve davranışlarının aldığı kararlar ile tutarlı olmasını sağlar(Çetin, 2012).

Kavramsal açıdan bakıldığında tutum, kişinin çevresindeki herhangi bir durum ile ilgili mevcut tepki eğilimi olarak ifade edilebilir. Yani kişiden herhangi bir olay veya durum karşısında yapması beklenen davranış şeklidir. Tutumun konusu olay, durum, tasarım, iyi, kötü, mutluluk, mutsuzluk, bir eşya veya soyut bir durum olabilir (İnceoğlu, 2010).Bir tutum olumlu veya olumsuz olarak iki kategoriye ayrılabilir. Olumsuz bir tutum, bir fikre, bir nesneye karşı olumsuz bir inanca sahip olma, olumsuz hareketlerde bulunma onu reddetme veya sevmeme durumu ile kendini gösterebilir. Olumlu tutum ise bunların tam tersi bir anlayışla ve bunları benimseyerek ortaya çıkabilir (Demirhan ve Altay,2001).

2.2.1. Tutumun Öğeleri

Tutumun bilişsel, duygusal ve davranışsal olarak üç ögesi vardır. Bunlara bağlı olarak örgütlenme ve iç tutarlılık birbirine bağlı olarak karşımıza çıkmaktadır (İnceoğlu, 2004).

2.2.1.1. Bilişsel Öge

Herhangi bir nesne, olay ya da durum karşısında ki bireye ait duygu, düşünce ve davranış biçimi bilişsel ögenin bir bölümüdür. Bilişsel öge bireyin düşünme biçimiyle ilgili zihinsel ilerleyişin sistemli hale gelerek gruplandırılması ile ilgili ögesidir (İnceoğlu, 2010). Kişinin zihninde olay, süreç ve kişiler tarafından neyin harekete geçtiği önemli bir etkidir. Birey tutumunu olay, durum ve kişiye karşı olumlu veya olumsuz olarak besleyebilir. Bireydeki tutum farklılıkları bilişsel öğelere bağlı olarak içinde yaşadığı toplum, aile ve çevresi tarafından oluşmaktadır (Yurttaş ve diğerleri, 2016).

2.2.1.2. Duygusal Öge

Kişinin yaşamında edindiği tecrübeleri ve bilgisi duygusal ögenin gelişiminde büyük rol oynar. Bir durum karşısında kişinin tutumu geçmiş yaşamışlıkları ve tecrübeleri çerçevesinde etkilenir ve ona göre şekillenir (Çalışkan, 2014). Tutumların oluşması bireyden bireye farklılık gösterir. Bu sebeple bireylerin davranışlarının açıklanmasında nitel araştırmalar ön planda tutulmalıdır. Bireyin ilgililik durumu gerçeklikle açıklanamaz. Bir iş veya aktiviteden bireyin olumlu duygular besleyerek ondan zevk alması o kişinin yaptığı işle veya aktiviteyle arasındaki bağı güçlendirecektir. Beden eğitimi dersinden hoşlanan ve özellikle basketbolu seven öğrenci derse ve basketbol çalışmalarına katılmaktan büyük mutluluk duyar (Baysal ve Tekarslan, 1996).

2.2.1.3. Davranışsal Öge

Davranışsal öge kişinin tutum nesnesine yönelik herhangi bir davranış gösterme eğilimidir. Yani bir eşya veya nesneye karşı olumsuz tutum sergileyen birey ondan uzak durarak ona hoş olmayan davranışlarda bulunabilir (İnceoğlu, 2004). Bireyin önyargıları davranışsal tutumunu oluşturur. Bu yüzden kişi bunu sürekli olarak yapabilir veya hiç yapmayabilir. Davranışsal öge bireysel ve çevresel faktörler nedeniyle de değişiklik

gösterebilir(Yaşar,2014).Bireyin duruma, olaya veya kişiye olan tutumu kendisinin sahip olduğu alışkanlık ve normlarla alakalı değildir (Taylor ve Peplau, 2012).

2.2.2.Tutumun Oluşumunda Etkili Olan Faktörler

Tutum insanların doğumuyla birlikte içlerinde var olan duygu durumu değildir. Tutumlar içerisinde bulunulan durum çerçevesinde yaşananlar sonucu gelişen ve sonradan öğrenilen olgulardır. Tutumların oluşum ve değişim sürecinde güdüsel ve zihinsel faktörler etkili olmaktadır(Filiz, 2018).

Tutumlar genellikle kişinin ebeveynlerine göre şekillenir. Bu nedenle anne ve babanın tutumları taklit edildiğinde çocuk takdir ve ödül alır. Bu durumda tutumun doğru olduğu düşünür ve o şekilde onu öğrenir. Siyasi, dini veya ekonomik konulardaki tutum ve davranışlar çocuk ile aile arasında benzerlik göstermektedir (Karadağ, 2012).

Genel olarak tutumların oluşmasında etkili olan faktörler şu şekilde ifade edilmektedir:

- ✓ Kitle iletişim Araçları
- ✓ Tutum Nesnesi ile olan Kişisel Deneyimler
- ✓ Akran Etkisi
- ✓ Anne-baba Etkisi
- ✓ Öğretmen Etkisi (Aydın, 2004).

2.2.3. Tutumların Ölçülmesi

Tutumları ölçen ölçekler, tutum cümleleri denilen ve test maddeleriyle benzerlik gösteren cümlelerden oluşur. Testi cevaplayan birey önce cümleleri okur. Eğer seçenekteki cümle onun tutum konusuna ve duygularına hitap ederse, o cümleyi kabul ettiğini ve onayladığını seçenekte belirtir. Kabul edilen seçeneklere bakılarak kişinin o konuya ilişkin tutumunun yönü ve derecesi belirlenir. Bu seçeneklerdeki tutuma ilişkin cümleler daha önceden farklı şekilde ölçeklendiğinden bu cevaplar birer sayısal puan olarak kabul görür. Tutum cümleleri olumlu ve olumsuz olarak çeşitli derecelerde tutum ifadesi olan birçok test maddesi oluşturur.

Tutum ölçeklerinden bazıları şunlardır;

- ✓ Bugardus Sosyal Uzaklık Ölçeği(Toplumsal Uzaklık Ölçeği).
- ✓ Thurstone Tipi Ölçekler(Eşit Görünen Aralıklar Tekniği).

- ✓ Guttman Tipi Ölçekler(Birikimli Ölçekleme Tekniği).
- ✓ Likert Tipi Ölçekler (Toplama Sıralama Tekniği) (Hünük ve Demirhan, 2003).

2.3. MUTLULUK

Mutluluk, insanlık tarihi boyunca araştırılarak açıklanmaya çalışılan ve 20. Yüzyılın sonunda pozitif psikolojinin ortaya çıkışı ve gelişimiyle beraber araştırmaların merkezi konumu haline gelmiştir. İnsanoğlunun mutlu olma isteği ve bunu amaçlaması araştırmaların önemini bir kez daha ortaya koymaktadır(Bülbul ve Giray,2011).Yaşamımızın her alanında bizimle olan ve zaman zaman gülümsememize neden olan mutluluk kelimesinin kavramsal anlamını açıklamak hayli zordur. Mutluluğu birçoğumuz neşe, huzur, heyecan, memnuniyet kavramları ile açıklasak da kullandığımız hiçbir sözcük mutluluğun tam anlamıyla karşılığı değildir (Marar ve Çağlayan, 2004).

Mutluluk, kişilerin yaşantısı içerisinde gerçekleşen olumlu duygu ve düşüncelerin fazla olmasıdır (Kangal, 2013). Kişinin yaşamını kendi değer kriterlerine göre anlamlı bir şekilde idrak etmesidir. Bu süreci etkileyen değişkenler kişiden kişiye farklı olabileceği gibi, farklı ülkelerde, coğrafi bölgelerde ve farklı değerlere sahip toplumlarda değişiklik gösterebilir. Bu nedenle bireyin mutlu ya da mutsuz olup olmadığını, bireyin mutlu olma ya da olmama kriterleri belirleyecektir (Şeker, 2010). Maslow'a göre, insanların mutluluğu seviyeleri ihtiyaçlarının ne kadar karşılandığı ile alakalı bir durumdur (Schyns, 1998).İnsanlar geçmişten günümüze kadar devamlı mutluluğun, hazzın ve yaşama sevincinin nedenini bulma çabası içerisinde olmuşlardır. Bazı araştırmacılar mutluluğu maddi değer ile bazıları manevi değer ile elde edilebileceği gibi bazı araştırmacılar ise hem maddi hem manevi değerler ile elde edilebilecek bir ruh hali olarak görmüşlerdir (Gökdemir-Dumludağ, 2011).

2.3.1.Mutluluğun Sporla İlişkisi

Sporun yaş ve cinsiyet ayırmaksızın bireylerde sosyalleşme, sorunlardan uzaklaşma, moral düzeltme ve fiziksel rahatsızlıkları giderilmesi noktasında olan yardımı her düzeyde bilinmektedir. Spor, bireyin fiziksel ve ruhsal hedeflerine ulaşması, kendini iyi hissetmesi ve olaylara karşı pozitif olmasını sağlar. Ayrıca sporun endorfin ve dopamin

gibi hormonları tetiklemesiyle insanların kendilerini daha mutlu hissetmeleri bilimsel olarak kanıtlanmıştır(Tarhan,2005).

Sporun duygusal ve fiziksel olarak değişikliklere neden olduğu gibi vücuttaki beyin hücrelerinin bağlı olduğu sinir sistemi üzerinde de pozitif etkilerinin olduğu bilinmektedir. Spor yapan bireyde stresin azalması sonucu ortaya çıkan serotonin hormonunun salgılanmasıyla mutlu olma isteği ve durumu oluşur (Tokdemir, 2015).Spor, stres hormonlarını azaltarak beyin ve sinir kas sisteminin düzgün çalışmasına neden olur. Kasların gevşemesi duygusal yönde bir rahatlamayı da beraberinde getirdiği görülmektedir. Bu gevşeme ile beraber uyku düzeninin ve kalitesinin artırması, depresyon ve anksiyete semptomlarının azalmasını sağlamaktadır (Tokdemir, 2015).

2.3.2. Mutluluk ve Boyutları

Mutluluğun temelde üç boyutu vardır:

- ✓ Olumlu duygu
- ✓ Olumsuz duygu
- ✓ Yaşam doyumu

Olumlu ve olumsuz duygular mutluluğun duygusal kısmı ile ilgili kısmını oluştururken, yaşam doyumu bölümü mutluluğun zihinsel-yargısal kısmını oluşturmaktadır (Kangal, 2013).Olumlu duygu boyutu bireyde sevinç, neşe ve hoşlanma gibi durumları ifade ederken olumsuz duygu boyutu bireyde moral bozukluğu, hüznün, telaş, sıklık gibi durumları ifade eder. Yaşam doyumu boyutu ise bireyin kendi hayatını bir bütün olarak incelendiğinde ne şekilde değerlendirdiğini belirtmektedir.Mutlu insanlar minnet duyguları gelişmiş ve kendilerini pozitif hissettikleri için olaylara sakin ve mantıklı bir ruh haliyle yaklaşırlar. Mutsuz bireyler ise olaylar karşısında panik, nefret ve korku gibi duygu davranışları sergilemektedirler (Sönmez,2016).

2.3.3. Mutluluğa Tesir Eden Unsurlar

Huzurun, güvenin, barışın ve eşitliğin olduğu toplumlarda insanların mutluluk seviyelerinin diğer toplumlara göre daha yüksek olduğu bilinmektedir. Ayrıca yapılan araştırmalara göre evli olanların insanların evli olmayanlara göre daha mutlu oldukları

belirlenmiştir. Aile ve çevresi tarafından desteklenen bireylerin hiç bir destek almadan yaşayan bireylere göre daha mutlu oldukları saptanmıştır. Eğitim seviyesi ve çalışma durumları arasında pozitif bir bağın olmasıyla beraber, kadın, yaşlı ve gençlerin ise diğerlerine göre daha mutlu olduğu görülmektedir. Bireysel mutluluk seviyesini etkileyen diğer etmenler ise yaşadığı yer, kültür, çalıştığı iş, eğitim seviyesi, sağlık durumu gibi etmenler kişinin mutluluk seviyesinde belirleyici rol üstlenmektedirler (Carr, 2016). Bazı uzmanlar mutluluğun seviyesini belirlemede paranın da etkili olduğunu ileri sürseler de bununla ilgili evrensel bir gerçek ortaya konmamıştır. Çünkü bazı araştırmalara göre yoksulların bu durumdan uzaklaştıkça daha mutlu olduğu tespit edilmiş olsa bile insanların bir kez yoksul kaldıktan sonra para ile mutluluk bağının koptuğu gözlemlenmiştir (Lyubomirsky, 2008).

3.BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

3.1.YÖNTEM

3.1.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada kullanılan tarama tipi betimsel araştırma modeli eğitim ve spor bilimleri çalışmalarında sıkça kullanılan bir araştırma yöntemidir. Bu türdeki çalışmalarda araştırmacıların sorularına yanıt bulmaları ve bu soruların doğruluğunu test etmeleri beklenir. Tarama türündeki araştırmalar içerisinde anket ve ölçekler kullanarak gerçekleştirilen öğrencilerin (cinsiyet, sınıf, okul türü v.b) özelliklerinin belirlenmesi için kullanılan betimsel araştırma yöntemidir (Can,2014).

3.1.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2020–2021 eğitim ve öğretim yılı Ardahan merkeze bağlı Ardahan Rekabet Kurumu Fen Lisesi ve Ardahan Cumhuriyet Spor Lisesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubu evren grubu içerisinde tesadüfi yöntem ile seçilen 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda eğitim gören 218 erkek ve kadın öğrenciden oluşmaktadır.

3.1.3. Veri Toplama Araçları

3.1.3.1. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Araştırmada öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını tespiti için Güllü ve Güçlü(2009) tarafından uyarlanan “‘Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği’” uygulanmıştır. Ölçeğin güvenirlik analizleri yapıldıktan sonra cronbach alfa katsayısı 0,94 olarak bulunmuştur. Güvenirlik katsayısı 0,80 olarak belirlenmiştir. Ölçek 24 olumlu ve 11 olumsuz (3, 7, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 34, 35) olmak üzere 35 sorulu bir ölçektir. Öğrencilere uygulanan ölçeğin dereceleme biçimi “‘ (5) Kesinlikle Katılıyorum, (4) Katılıyorum, (3) Karasızım, (2) Katılmıyorum ve (1) Hiç Katılmıyorum”’ şeklinde belirtilerek uygulanmıştır. Uygulanan bu ölçekten elde edilecek en düşük puan 35 en yüksek puan ise 175 olarak belirlenmiştir (Güllü ve Güçlü,2009).

3.1.3.2. Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu

Araştırmada öğrencilerin mutluluk düzeylerinin tespiti için Doğan ve Akıncı-Çötök(2011) tarafından Türkçeye uyarlanıp geliştirilen “Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu” uygulanmıştır. Kullanılan bu ölçeğin yapı geçerliliğinin ölçülmesinde (AFA) açıklayıcı faktör analizi ve (DFA) doğrulayıcı faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. Ölçeğin cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 74 olarak tespit edilmiştir. Kullanılan ölçek 7 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin her bir maddesi “ (5) Tamamen Katılıyorum ve (1) Hiç Katılmıyorum” şeklinde puanlanmaktadır. Ölçeğin 1. ve 7. maddeleri tersine puanlama gerektirmektedir.

3.1.4. Veri Analizi

Öğrencilerden toplanan ölçekler toplanarak eksik yanıtlanmış veya hiç yanıtlanmamış bir ölçeğin olup olmadığı kontrol edilmiştir. Daha sonra veriler tek tek kodlanarak SPSS programına aktararak normallik sınanması yapılmıştır. Betimsel istatistikleri elde etmek için aritmetik ortalama, standart sapma ve frekans değerleri kullanılmıştır. Verilerin analizinde bağımsız gruplar t-testi, çoklu grup karşılaştırmalarının analizinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi ile bu testlerde fark yaratan grupları tespit etmek için TUKEY testi ve pearson korelasyon analizleri kullanılmıştır. Verilerin analizinde 1,3, 6 ve 8. alt problemlerde ilişkisiz örneklem t-testi kullanılmıştır. Ayrıca 2,4,5, 7, 9 ve 10. alt problemlerin analizinde ise ANOVA ve TUKEY testi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir.

4. BÖLÜM

4.1. BULGULAR

4.1.1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ile cinsiyetleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 2. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının cinsiyete göre t-testi analiz sonucu

Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	t	df	p
Kadın	84	3,77	,78	-2,32	216	0,021*
Erkek	134	4,01	,71			

Tablo 2 incelendiğinde kadın öğrencilerin ortalaması ($X=3,77$) iken erkek öğrencilerin ortalaması ($X=4,01$) olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak öğrencilerin derse ilişkin tutum puanları ile cinsiyet durumları arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucu elde edilmiştir. İstatistiksel olarak bulunan bu anlamlı farkın erkek öğrenciler lehine olduğu belirlenmiştir ($t=-2,32; p<0.05$).

4.1.2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ile sınıf düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 3. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile sınıf düzeyi arasındaki grup ilişki istatistiği

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
9.Sınıf	74	3,95	,75	,087
10.Sınıf	56	3,91	,73	,098
11.Sınıf	41	4,09	,67	,104
12.Sınıf	47	3,73	,81	,119
Total	218	3,92	,75	,050

Tablo 3 incelendiğinde 9. sınıf öğrencilerinin aritmetik ortalaması ($X=3,95$), 10. sınıf öğrencilerin aritmetik ortalaması ($X=3,91$), 11. sınıf öğrencilerin aritmetik ortalaması ($X=4,09$) ve 12. sınıf öğrencilerinin aritmetik ortalaması ($X=3,73$) olarak belirlenmiştir.

Buna ek olarak gruplar arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın tespiti için yapılan ANOVA testi analiz sonuçları tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile sınıf düzeyi arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Fark
Gruplar Arası	2,926	3	,97	1,74	,159
Gruplar İçi	119,840	214	,56		
Total	122,766	217			

Tablo 4 incelendiğinde ANOVA testi analiz sonuçlarına göre gruplar arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir ($f=1,74$; $p>0,05$).

4.1.3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ile eğitim gördükleri lise türü arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 5. Beden eğitimi dersi tutum puanlarının öğrenim gördükleri lise türüne göre t-testi analiz sonucu

Lise türü	N	Ortalama	Std. Sapma	t	df	p
Fen lisesi	127	3,80	,82	-2,68	216	,008*
Spor lisesi	91	4,07	,61			

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin eğitim gördükleri lise türünde fen lisesi ortalaması ($\bar{X}=3,80$), spor lisesinin ortalaması ($\bar{X}=4,07$) olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak öğrencilerin derse ilişkin tutum puanları ile eğitim aldıkları lise türü arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucu elde edilmiştir. İstatistiksel açıdan bulunan bu anlamlı farkın spor lisesi lehine olduğu belirlenmiştir ($t=-2,68$; $p<0,05$).

4.1.4. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile baba eğitim düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 6. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile baba eğitim durumu arasındaki grup ilişkisi istatistiği

Değişkenler	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
İlkokul	69	4,10	,64	,077
Ortaokul	35	4,11	,61	,104
Lise	79	3,84	,80	,090
Üniversite	35	3,52	,79	,135
Total	218	3,92	,75	,050

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin baba eğitim durumlarında ilkokul düzeyinin ortalaması ($\bar{X}=4,10$), ortaokul düzeyinin ortalaması ($\bar{X}=4,11$) lise düzeyinin ortalaması ($\bar{X}=3,84$), üniversite düzeyinin ortalaması ($\bar{X}=3,52$) olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak gruplar arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın tespiti için yapılan ANOVA testi analiz sonuçları tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile baba eğitim düzeyi arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Fark
Gruplar Arası	9,706	3	3,235	6,12	,001*
Gruplar İçi	113,060	214	,528		
Total	122,766	217			

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin derse ilişkin tutum puanları ile baba eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucu elde edilmiştir ($f=6,12$; $p<0,05$). İstatistiksel olarak bulunan bu anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için yapılan Post Hoc (TUKEY) testi sonuçları tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile baba eğitim düzeyi arasındaki Post Hoc(TUKEY) testi sonuçları

Çoklu Karşılaştırma						
(I) Baba Eğitim	(J) Baba Eğitim	Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Fark	95% Güven Aralığı	
					Alt Sınır	Üst Sınır
1	2	-,00212	,15084	1,000	-,3927	,3884
	3	,26116	,11977	,132	-,0490	,5713
	4	,58727*	,15084	,001	,1967	,9778
2	1	,00212	,15084	1,000	-,3884	,3927
	3	,26328	,14759	,284	-,1189	,6454
	4	,58939*	,17375	,005	,1395	1,0393

Tablo 8. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile baba eğitim düzeyi arasındaki Post Hoc(TUKEY) testi sonuçları (DEVAMI)

3	1	-,26116	,11977	,132	-,5713	,0490
	2	-,26328	,14759	,284	-,6454	,1189
	4	,32611	,14759	,124	-,0560	,7083
4	1	-,58727*	,15084	,001	-,9778	-,1967
	2	-,58939*	,17375	,005	-1,0393	-,1395
	3	-,32611	,14759	,124	-,7083	,0560

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin derse ilişkin tutum puanları ile baba eğitim seviyeleri arasında istatistiksel açıdan bulunan bu anlamlı farkın 1 ve 4. gruplar ile 2 ve 4. gruplar arasında olduğu sonucu elde edilmiştir.

4.1.5. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile anne eğitim düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 9. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile anne eğitim durumu arasındaki grup ilişki istatistiği

Değişkenler	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
İlkokul	110	4,00	,72	,069
Ortaokul	52	4,02	,61	,085
Lise	38	3,75	,91	,148
Üniversite	18	3,48	,71	,167
Total	218	3,92	,75	,050

Tablo 9 incelendiğinde anne eğitim durumlarında İlkokul düzeyinin ortalaması ($X=4,00$), ortaokul düzeyinin ortalaması ($X=4,02$), lise düzeyinin ortalaması ($X=3,75$), üniversite düzeyinin ortalaması ($X=3,48$) olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak gruplar arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın tespiti için yapılan ANOVA testi analiz sonuçları tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile anne eğitim düzeyi arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Fark
Gruplar Arası	5,739	3	1,913	3,49	,016*
Gruplar İçi	117,027	214	,547		
Total	122,766	217			

Tablo 10 incelendiğinde öğrencilerin derse ilişkin tutum puanları ile anne eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucu elde edilmiştir ($f=3,49$; $p<0,05$). İstatistiksel açıdan bulunan bu anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunun tespiti için yapılan Post Hoc (TUKEY) testi sonuçları tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Beden eğitimi dersine ilişkin tutum ile anne eğitimi düzeyi arasındaki Post Hoc (TUKEY) testi sonuçları

Çoklu Karşılaştırma						
(I) Anne Eğitim	(J) Anne Eğitim	Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Fark	95% Güven Aralığı	
					Alt Sınır	Üst Sınır
1	2	-,01825	,12445	,999	-,3405	,3040
	3	,24869	,13915	,282	-,1116	,6090
	4	,51795*	,18802	,032	,0311	1,0048
2	1	,01825	,12445	,999	-,3040	,3405
	3	,26695	,15782	,331	-,1417	,6756
	4	,53620*	,20223	,042	,0126	1,0598
3	1	-,24869	,13915	,282	-,6090	,1116
	2	-,26695	,15782	,331	-,6756	,1417
	4	,26926	,21159	,581	-,2786	,8171
4	1	-,51795*	,18802	,032	-1,0048	-,0311
	2	-,53620*	,20223	,042	-1,0598	-,0126
	3	-,26926	,21159	,581	-,8171	,2786

Tablo 11 incelendiğinde öğrencilerin derse ilişkin tutum puanları ile anne eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan bulunan bu anlamlı farkın 1. ve 4. gruplar ile 2. ve 4. gruplar arasında olduğu sonucu elde edilmiştir.

4.1.6. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile cinsiyetleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 12. Öğrencilerin mutluluk düzeyi puanlarının cinsiyete göre t-testi sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Std. Sapma	t	df	p
Kadın	84	3,15	,81	-1,739	216	,083
Erkek	134	3,33	,74			

Tablo 12 incelendiğinde kadın öğrencilerin aritmetik ortalaması ($\bar{X}=3,15$), erkek öğrencilerin aritmetik ortalaması ($\bar{X}=3,33$) olarak belirlenmiştir. Buna ek olarak

öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile cinsiyet durumları arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark bulunmadığı sonucu elde edilmiştir ($t = -1,739$; $p > 0,05$).

4.1.7.Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile sınıf düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 13. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile sınıf düzeyleri arasındaki grup ilişkisi istatistiği

Değişkenler	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
9.Sınıf	74	3,24	,82	,095
10.Sınıf	56	3,22	,76	,102
11.Sınıf	41	3,33	,60	,094
12.Sınıf	47	3,29	,85	,124
Total	218	3,26	,77	,052

Tablo 13 incelendiğinde öğrencilerin 9. sınıf ortalaması ($X=3,24$), 10. sınıf ortalaması ($X=3,22$), 11. sınıf ortalaması ($X=3,33$), 12. sınıf ortalaması ($X=3,29$) olarak belirlenmiştir. Buna ek olarak gruplar arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın tespiti için yapılan ANOVA testi analiz sonuçları tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile sınıf düzeyleri arasındaki tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi sonuçları

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Fark
Gruplar Arası	,373	3	,124	,205	,893
Gruplar İçi	129,828	214	,607		
Total	130,201	217			

Tablo 14 incelendiğinde öğrencilerinin mutluluk seviyesi puanları ile sınıf düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark bulunmadığı sonucu elde edilmiştir ($f = ,205$; $p > 0,05$).

4.1.8.Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile öğrenim gördükleri lise türü arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 15. Öğrencilerin mutluluk düzeyi puanlarının öğrenim gördükleri lise türüne göre t-testi sonuçları

Lise Türü	N	Ortalama	Std. Sapma	t	df	p
Fen Lisesi	127	3,16	,81	-2,290	216	,023*
Spor Lisesi	91	3,40	,69			

Tablo 15 incelendiğinde öğrencilerin fen lisesi ortalaması ($\bar{X}=3,16$), spor lisesi ortalaması ($\bar{X}=3,40$) olarak belirlenmiştir. Buna ek olarak öğrencilerin mutluluk düzeyi puanları ile eğitim gördükleri lise türü arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucu elde edilmiştir. İstatistiksel olarak bulunan bu anlamlı farkında spor lisesi lehine olduğu belirlenmiştir ($t= -2,290$; $p<0,05$).

4.1.9.Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile baba eğitim düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 16. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile baba eğitim düzeyleri arasındaki grup ilişkisi istatistiği

Değişkenler	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
İlkokul	69	3,35	,69	,083
Ortaokul	35	3,29	,75	,127
Lise	79	3,16	,82	,092
Üniversite	35	3,28	,83	,141
Total	218	3,26	,77	,052

Tablo 16 incelendiğinde öğrencilerin baba eğitim durumlarında ilkokul düzeyi ortalaması ($\bar{X}=3,35$), ortaokul düzeyi ortalaması ($\bar{X}= 3,29$) lise düzeyi ortalaması ($\bar{X}=3,16$), üniversite düzeyi ortalaması ($\bar{X}=3,28$) olarak belirlenmiştir. Buna ek olarak gruplar arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın tespiti için yapılan ANOVA testi analiz sonuçları tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile baba eğitim düzeyleri arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Fark
Gruplar Arası	1,368	3	,456	,758	,519
Gruplar İçi	128,833	214	,602		
Total	130,201	217			

Tablo 17 incelendiğinde öğrencilerin mutluluk düzeyi puanları ile baba eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark bulunmadığı sonucu elde edilmiştir ($f= ,758$; $p>0,05$).

4.1.10.Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ile anne eğitim düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark var mıdır alt problemine ilişkin bulgular.

Tablo 18. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile anne eğitim düzeyleri arasındaki grup ilişkisi istatistiği

Değişkenler	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata
İlkokul	110	3,17	,68	,065
Ortaokul	52	3,30	,82	,114
Lise	38	3,40	,96	,156
Üniversite	18	3,42	,67	,159
Total	218	3,26	,77	,052

Tablo 18 incelendiğinde öğrencilerin anne eğitim durumlarında ilkököl düzeyi ortalaması ($X=3,17$), ortaokul düzeyi ortalaması ($X= 3,30$) lise düzeyi ortalaması ($X=3,40$), üniversite düzeyi ortalaması ($X=3,42$) olarak belirlenmiştir. Buna ek olarak gruplar arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın tespiti için yapılan ANOVA testi analiz sonuçları tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile anne eğitim düzeyleri arasındaki tek yönlü varyans (ANOVA) testi analiz sonuçları

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Fark
Gruplar Arası	2,185	3	,728	1,217	,304
Gruplar İçi	128,017	214	,598		
Total	130,201	217			

Tablo 19 incelendiğinde öğrencilerin mutluluk düzeyi puanları ile anne eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($f= 1,217$; $p>0,05$).

4.1.11.Alt Probleme İlişkin Bulgular

Lise öğrencilerini beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile mutluluk düzeyleri arasındaki korelasyon(iliski) ne düzeydedir?

Tablo 20. Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki tablosu

		Korelasyon	
		Bed.T.Ort	O.M.Ö.Ort
Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Ortalaması	Pearson Correlation	1	,337**
	Sig. (2-Tailed)		,000
	N	218	218
Oxford Mutluluk Ölçeği Ortalaması	Pearson Correlation	,337**	1
	Sig. (2-Tailed)	,000	
	N	218	218

** . Correlation Is Significant At The 0.01 Level (2-Tailed).

Tablo 20 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi tutumları ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirten pearson korelasyon analiz sonucu yer almaktadır. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ile mutluluk düzeyi puanları arasında pozitif yönde bir korelasyon olduğu sonucu elde edilmiştir ($r=0,337$; $p<0,01$).

5. BÖLÜM

SONUÇ VE TARTIŞMA

Birinci alt problem incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile cinsiyet durumları arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu ve bu anlamlı farkında erkek öğrencilerin lehine olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya benzer nitelikte olan Şişko ve Demirhan (2002), Hünük ve Demirhan (2003), Güllü (2007), çalışmasında öğrencilerin derse olan tutumlarında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha olumlu olduğu sonucunu elde etmişlerdir. İstatistikî olarak elde edilen bu anlamlı farkın muhtemel nedeni ise erkek öğrencilerin temel motor beceri ve fiziksel özelliklerinin kadın öğrencilere göre farklı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Çoğu yarışmalarda erkek ve kadın sporcuların güç, dayanıklılık ve hız gibi sporun bileşenleri kısmında erkek öğrencilerin daha ileri seviyede olduğu görülmektedir. Bu durumun aksine literatürde kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha olumlu olduğu yönde sonuçlar içeren çalışmalarda bulunmaktadır. Çolak (2009) çalışmasında kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre beden eğitimi dersine olan tutumlarının daha yüksek olduğu sonucunu elde etmiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemi incelendiğinde öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanları ile sınıf düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir. Çetin (2007) çalışmasında ortaöğretim öğrencilerinin derse ilişkin tutumları ile sınıf düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın olmadığı sonucunu elde etmiştir. Benzer nitelikteki farklı bir araştırmada Güllü(2007) öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça derse karşı olan tutumlarında bir azalmanın söz konusu olduğu sonucunu elde etmiştir. Bu durumu artan sınav kaygısı ve gençliğe geçişte farklı ilgi alanlarının ortaya çıkması olarak yorumlanabilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi incelendiğinde öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanları ile eğitim aldıkları lise türü arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucu elde edilmiştir. Spor lisesi öğrencilerinin, fen lisesi öğrencilerine göre derse olan tutum puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bu durumun temelinde spor lisesi öğrencilerinin daha fazla sportif faaliyetlere katılmaları sonucu ders stresinden uzaklaşmaları ve bu durumun derse olan tutumun olumlu yönde olmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi incelendiğinde öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ile baba eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu ve bu farkında (ilkokul) ve (üniversite) gruplar ile (ortaokul) ve (üniversite) gruplar arasında olduğu sonucu elde edilmiştir. Koçak ve Hürmeriç (2006) çalışmasında ilköğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ile baba eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın bulunmadığı sonucunu elde etmişlerdir. Benzer nitelikteki farklı bir araştırmada ise Güllü(2009) çalışmasında ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutum puanları ile baba eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın olduğu sonucunu elde etmiştir. Araştırma sonucuna göre baba eğitim seviyesi en düşük olan öğrencilerin derse ilişkin tutum puanları en yüksek bulunurken, baba eğitim seviyesi en yüksek olan öğrencilerin derse olan tutum puanları en düşük olduğu sonucunu elde etmiştir.

Araştırmanın beşinci alt problemi incelendiğinde öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ile anne eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu ve bu farkında (ilkokul) ve (üniversite) gruplar ile (ortaokul) ve (üniversite) gruplar arasında olduğu sonucu elde edilmiştir. Çeliköz ve Çetin (2004) çalışmasında öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ile anne eğitim seviyeleri arasında istatistikî açıdan düşük sayılabilecek bir ilişki olduğu sonucunu elde etmiştir. Tural(2011) çalışmasında ebeveynlerin eğitim seviyeleri ile öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında istatistikî açıdan anlamlı bir farkın olduğu sonucunu elde etmiştir. Araştırma sonucuna göre ebeveynlerin eğitim seviyeleri ile öğrencilerin beden eğitimi dersine olan tutum puanları arasında paralel bir şekilde artış gözlemlenmektedir.

Araştırmanın altıncı alt problemi incelendiğinde öğrencilerin mutluluk düzeyi puanları ile cinsiyet durumları arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir. Erkek öğrencilerle kadın öğrencilerin mutluluk düzeyleri karşılaştırıldığında anlamlı bir farkın bulunmadığı yani mutluluklarının birbirine denk olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mutluluğun cinsiyete göre değil, sosyoekonomik faktörler, okul başarısı, arkadaş iletişimi, aidiyet duygusu v.b gibi durumlarda değişkenlik gösterebileceği düşünülebilir.

Araştırmanın yedinci alt problemi incelendiğinde öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile sınıf düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir. Yıldız ve Özbek (2018) çalışmasında öğrencilerin sınıf seviyeleri arttıkça derse olan pozitif tutumun azaldığı sonucunu elde etmişlerdir.

Araştırmanın sekizinci alt problemi incelendiğinde öğrencilerin mutluluk düzeyi puanları ile eğitim aldıkları lise türü arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın spor lisesi lehine olduğu sonucu elde edilmiştir. Uğurlu ve Şakar (2015) çalışmasında spor yapan öğrencilerin spor yapmayan öğrencilere kıyasla mutluluk düzeyi puanlarının anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu sonucunu elde etmiştir.

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi incelendiğinde öğrencilerin mutluluk düzeyi puanları ile baba eğitim düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir.

Araştırmanın onuncu alt problemi incelendiğinde öğrencilerin mutluluk düzeyi puanları ile anne eğitimi düzeyleri arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir.

Araştırmanın on birinci alt problemi incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları ile mutluluk düzeyleri arasında pozitif yönde bir korelasyon vardır.

Araştırmada elde edilen bulgular ışığında aşağıda belirtilen önerilerde bulunulmuştur.

- ✓ Kadın öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını artırmak için okuldaki rehberlik servisi, okul idaresi ve beden eğitimi öğretmeninin ortaklaşa katılımıyla onları derse teşvik edici ve yönlendirici çalışmalar yapılabilir.
- ✓ Spor lisesi haricindeki diğer okullarda okuyan öğrencileri spor yapmaya ve sportif faaliyetlere katılmaya yönelik yönlendirici ve teşvik edici çalışmalar yapılarak beden eğitimi ve spor dersine karşı olan tutumları artırılabilir.
- ✓ Anne, baba, okul idaresi ve rehberlik servisinin bir araya gelerek toplum hizmeti kapsamında seminer ve bilgilendirici toplantılar yapılarak, öğrenci velileri sporun bedensel ve zihinsel yararları konusunda bilgilendirilebilir.

- ✓ Spor lisesi öğrencilerinin mutluluk düzeylerinin diğer lise öğrencilerine nazaran daha yüksek olduğu göz önünde bulundurulduğunda, fen lisesinde okuyan öğrenciler için spor aktiviteleri, il içi veya il dışı geziler, çeşitli kültür ve sanat etkinlikleri düzenlenerek mutluluk seviyelerini artırıcı faaliyetler gerçekleştirilebilir.
- ✓ Araştırma kapsamında sadece spor lisesi ve fen lisesi bulunmaktadır. Bundan sonraki araştırmalarda daha geniş farklı örneklem gruplarına ihtiyaç olduğu düşünülebilir.
- ✓ Öğrencilere ileriki yaşamlarında da spor yapma alışkanlığını sağlayacak bir sistemle beden eğitimi ve spor dersleri işlenebilir.

KAYNAKÇA

- Açak, M. (2006). Beden eğitimi öğretmeninin el kitabı. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.
- Ada, Ş. ve Küçükali, R. (2016). Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Akandere, M., Özyalvaç, N. T., Duman, S. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi Konya Anadolu Lisesi örneği. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24, 2-10.
- Aksoy, R., Bakış, M. ve Ünveren, M. (2012). Spor Sosyolojisi. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Alpaslan, S. (2008). Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Arkonaç, S. A. (2005). Sosyal psikoloji. İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Arslan, Y. ve Altay, F. (2008). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşleri. Spor Bilimleri Dergisi, 19(2), 63–79.
- Aydın, O. (2004). Davranış Bilimlerine Giriş. (EdÖzkalp Enver). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, Eskişehir. (Açıköğretim yayın no: 722, Anadolu Üniversitesi Yayın no: 1355).
- Başaran, İ. E. (2000). Eğitim psikolojisi. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Başer, S. A. (2009). Öğretmen Niteliklerinin Beden Eğitimi Dersi Alan Öğrencilerin Bu Derse Karşı Olan Tutumlarına Etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Baysal, A. C. Tekarslan, E. (1996). Davranış bilimleri. 2. Baskı, İstanbul: Avcı ol Basım Yayın.
- Bülbül, G. ve Giray, S. (2011). Sosyo-demografik özellikler ile mutluluk algısı arasındaki ilişki yapısının analizi. Ege Akademik Bakış, 11, 113–123.
- Can, A. (2014). SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi, Pegem Akademi Ankara.
- Carr, A. (2016). Pozitif psikoloji mutluluğun ve insanın güçlü yönlerinin bilimi. (Ü. Şendilek, Çev.). İstanbul: Kaknüs.

- Cevizci, A. (2017). Eğitim Felsefesi, İstanbul, Say Yayınları.
- Ceylan, E. (2006). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersi İle İlgili Bilgi Tutum ve Uygulamaları (Konya İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Niğde.
- Cimilli, V. (2017). Spor Lisesi Öğrencilerinde Bedensel / Kinestetik Zekâ ile Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (İstanbul Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çalışkan, M. (2014). Bir derse yönelik duyuşsal giriş özelliklerinin belirlenmesi: Bir ölçme modeli önerisi. Kastamonu Eğitim Dergisi, 22(1), 57–68.
- Çeliköz, N.Çetin, Ç.(2004). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları etkileyen etmenler. Milli Eğitim Bahar. 32 (162), 136- 145.
- Çetin, Ğ. (2012). Tutum nedir? Tutumların özellikleri. https://www.tavsiyeediyorum.com /makale_9597.htm[Erişim Tarihi:20.12.2018].
- Çetin, M. (2007). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora ilişkin Tutumlarının Karşılaştırılması (Kırşehir ili Örneği). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Çoban, A. (2012). Öğretim İlke ve Yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Çolak, F.Ş. (2009).Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Erzurum ili örneği). Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü. Erzurum.
- Demirci, A.(2008).İlköğretimde Beden Eğitimi Dersi Etkinlikleri, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,2008.
- Demirhan, G. ve Altay, F. (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitim ve spora ilişkin tutum ölçeği. II. Spor Bilimleri Dergisi, 12, (2). S:9–20.
- Devecioğlu, S., Çoban, B. ve Karakaya, Y. E. (2011). Türkiye’de Spor Eğitimi Sektörünün Görünümü, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 9 (3).

- Diener, E. (2000). Subjective Well-Being: The Science of Happiness and Proposal for National Index. *American Psychologist*, 55: 34-43.
- Doğan, F. ve Akıncı Çötök, N. (2011). Oxford mutluluk ölçeği kısa formunun Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 165–172.
- Doğan, N. (2011), Niğde İlinde Bulunan Farklı Statüdeki Liselerde Eğitim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları ve Fiziksel Uygunluk Düzeylerinin Araştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Duckworth, A. L., Steen, T.A. ve Seligman, M. E. P. (2005). Positive Psychology in Clinical Practice. *Annual Review of Clinical Psychology*, 1, 629–651.
- Ekici, S., Bayrakdar, A. ve Hacıcaferoğlu, B. (2011). Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutumlarının değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 829–839.
- Ercan, A.R. (1998). Eğitimde başarı için öğrenci tanıma teknikleri, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Erden, M. (2012). Eğitim Bilimlerine Giriş. Yedinci Baskı. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Filiz, M.A. (2018). Ortaokul Çağındaki Çocukların Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutumları İle Okula Bağlanma Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Gülay, O. (2008). Ortaöğretim 9. Sınıf Beden Eğitimi Dersinde, İşbirlikli Oyunların Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerine ve Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Etkisi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi/ Bolu.
- Güllü, M. (2007). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması. Ankara Gazi Üniversitesi: Yayımlanmış Doktora Tezi.
- Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 138–15.

- Gökdemir-Dumludağ, Ö. (2011). Mutluluk ve İktisadi Parametreler Üzerine Bir İnceleme, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 31.
- Göksel, A. G., Caz, Ç. (2016). Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 1(1),1–9.
- Heper, E. (2012). Spor Bilimleri İle İlgili Kavramlar ve Sporun Tarihsel Gelişimi, Ed. O. ERTAN. Birinci Baskı, Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- Hünük, D. ve Demirhan, G. (2003). İlköğretim Sekizinci Sınıf, Lise Birinci Sınıf ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. Spor Bilimleri Dergisi. 14(4). S: 175–184.
- İmamoğlu, C. (2011). Aktif Olarak Spor Yapan ve Yapmayan Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının Karşılaştırılması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnal, A. N. (2003). Beden eğitimi ve spor bilimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- İnceoğlu, M. (2004). Tutum, Algı, iletişim. Ankara: Kesit Tanıtım Ltd. Şti.
- İnceoğlu, M. (2010). Tutum Algı İletişim. Beykent Üniversitesi Yayınları; ISBN: 978–975- 6319–08–6, İstanbul, 205s.
- Kangal, A. (2013). Mutluluk üzerinde kavramsal bir değerlendirme ve Türk hanehalkı için bazı sonuçlar. Electronic Journal of Social Sciences, 12(44), 214–233.
- Kangalgil, M.,Hünük, D. ve Demirhan, D. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. Spor Bilimleri Dergisi. 17(2), 48–57.
- Karadağ, S. (2012). İlköğretim 8. Sınıf ve Lise 11. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Bağlı Olarak Karşılaştırılması (Kırıkkale Örneği). Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Keskin, Ö.(2015).Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Sakarya İli Örneği). Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Kılıç, D. (2018). Eğitime giriş. Ankara: Nobel Akademik Yayınları.

- Kılıç, D. (2019). Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları İle Sosyal Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kılıç, T., Uğurlu, A., Cenik, D. (2018). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının İncelenmesi, Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 3(2), 13–21.
- Kirekin, T. (2016). Van İlinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Etkinliği Üzerine Görüşlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Koçak, S. ve Hürmeriç, I. (2006). Attitudes toward physical education classes of primary school students in Turkey. *Perceptual&MotorSkills*, 103 (1), 296–300.
- Küçük, V. ve Koç, H. (2004). Psiko-sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan ve Spor İlişkisi.
- Lyubomirsky, S. (2008). The how of happiness. New York: Penguin Press. <http://en.bookfi.net/book/1080365> sayfasından erişilmiştir.
- Marar, Z. ve Çağlayan, S. (2004). Mutluluk paradoksu: Özgürlük ve onaylanma. İstanbul: Kitap Yayınevi.
- MEB. (2018). Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı (Ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Muallimoğlu, N. (1998). Çocuklarda ve gençlerde beden eğitimi. İstanbul: Avcıol Basım Yayım.
- Mülhim, Z. (2019) , Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Özellikleri ve Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği; Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Oktay, A. (2012). Eğitimin temel kavramları ve eğitim düşüncesinin tarihsel gelişimi. Eğitim Bilimine Giriş. İçinde Ankara: Pegem Akademi.
- Orkunoğlu, O. (1985). Voleybol Antrenörünün El Kitabı, B.T.G.M., Voleybol Federasyonu Yayını, Ankara.
- Özmen, H. ve Ekiz, D. (2014). Eğitim Bilimine Giriş. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Özpolat, A. (2005). Öğretmenlik mesleğindeki değişmelerin tarihsel-toplumsal bağlamı, Milli Eğitim, Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Bahar 2005, (33): 166.
- Ryff, C. D. (2003). Corners of Myopia in the Positive Psychology Parade. Psychological Inquiry, 14, 153–159.
- Saçaklı, H. (2013). Zayıflarken Ölmeyin. İstanbul: Mercek Yayıncılık.
- Sakallı, N. (2001). Sosyal etkiler: Kim kimi nasıl etkiler? Ankara: İmge Kitabevi.
- Sarpkaya, R. (2016). Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi. Ankara: Anı Yayınları.
- Schyns, P. (1998). Crossnational differences in happiness: economic and cultural factors explored. Social Indicators Research, 43, 3–26.
- Sönmez, M. (2016). İletişim ve Mutluluk İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 40–53.
- Şeker, M. (2010). Mutluluk ekonomisi, İktisat Fakültesi Sosyoloji Konferansları, 39, 115–134.
- Şişko, M. ve Demirhan, G. (2002). İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23(23).
- Tamer, K., Pular, A. (2001). Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Ankara, Kozan Ofset, 2001: 41.
- Tanilli, S. (1988) . Nasıl Bir Eğitim İstiyoruz? Amaç Yayıncılık, Ankara, 1988.
- Tarhan, N. (2005). Mutluluk psikolojisi. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Taylor, S. E., Peplau, L. A. ve Sears, D. O. (2012). Sosyal psikoloji. (Çev: Dönmez, A.). Ankara: İmge Kitabevi.
- Tokdemir, C. (2015). Spor ve Mutluluk Erişim adresi: <http://www.psikolojiniz.org/spor-ve-mutluluk/> adresinden 26.12.2019 tarihinde alınmıştır.
- Tutal, V. (2011). İlköğretim öğrenci velilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı, 15 (1), 142–153.
- Türkmen F. (2002). Eğitimin ekonomik ve sosyal faydaları ve Türkiye’de eğitim ekonomik büyüme ilişkisinin araştırılması. DPT, Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Türkmen, M. ve Varol, R. (2017). İmam hatip ortaokullarındaki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının araştırılması (Bartın il örneği), Electronic Turkish Studies, 12(25).

- Uğraş, S. ve Güllü, M. (2020). Ortaokulda Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersindeki Mutluluk Düzeyleri İle Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Yapısal eşitlik modeli. *Journal of History School*, 44, 583–599.
- Uğurlu, M. F. ve Şakar, M. (2015). SporYapan ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zekâ ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(17): 461–469.
- Uluişik, V. (2016). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Sınıf ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre İncelenmesi, *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 45–53.
- Yaldız, A. ve Özbek, O. (2018). İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve ana-baba tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26 (1), 75–82. DOI: 10.24106/kefdergi.375194.
- Yanık, M. (2015). Lise 9. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları ile Okula Yabancılaşma Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Doktora Tezi. Manisa.
- Yaşar, M. (2014). Eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 259–279.
- Yenal, T.,Çamlıyer, H. ve Saracaloğlu, A. S. (1999). İlköğretim ikinci devre çocuklarında beden eğitimi ve spor etkinliklerinin motor beceri ve yetenekler üzerine etkisi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 5 (3), 15–24.
- Yetim, A. (2011). *Sosyoloji ve spor*. Berikan Yayınları. Ankara.
- Yurttaş, G. D., Kumlu, G. ve Yürük, N. (2016). Üniversite öğrencileri için fen metinlerini okumaya yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(1), 203–220.
- Zengin, S. (2013). Çocuk ve Gençlik Merkezlerinde Hizmet Alan 12–18 Yaş Arası Erkek Çocukların Beden Eğitimi Ve Spor Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri İle Benlik Saygılarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.

Ek 1. Orijinallik raporu

 ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS / DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİMDALI BAŞKANLIĞI'NA Tarih: 04/10/2022 Tez Başlığı : Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları İle Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam <u>35</u> sayfalık kısmına ilişkin, 04/10/2022 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda işaretlenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 16 'dır. Uygulanan filtrelemeler: 1- ☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç 2- ☒ Kaynakça hariç 3- ☒ Alıntılar dâhil 4- ☒ 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde belirtilen azamibenzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunubeyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim. Tarih ve İmza Adı Soyadı: Volkan KOÇ Öğrenci No: 19200100006 Anabilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı Programı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Statüsü: ☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora
<u>DANIŞMAN ONAYI</u> UYGUNDUR. Doç. Dr. Alptürk AKÇÖLTEKİN _____ (Unvan, Ad Soyad, İmza)

Ek 2. Demografik Bilgi Formu

Bu anket, Ardahan ilinde yapılan akademik araştırma için kullanılacaktır. Bilgileriniz kimse ile paylaşılmayacak, gizli kalacaktır. Anket kâğıdına isim yazmayınız. Lütfen size uygun olan maddeyi, seçeneklerin yanında yer alan () içine (x) işareti koyarak belirtiniz. Eğitim hayatınızda başarılar diler, zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Cinsiyetiniz:	Kadın ()	Erkek ()
Sınıfınız:	9. Sınıf ()	10. Sınıf ()
	11. Sınıf ()	12. Sınıf ()
Öğrenim Görmekte Olduğunuz Lisenin Türü Nedir?	ARDAHAN REKABET KURUMU FEN LİSESİ ()	ARDAHAN CUMHURİYET SPOR LİSESİ ()
Babanızın Eğitim Durumu:	İlkokul ()	Ortaokul ()
	Lise ()	Üniversite ()
Annenizin Eğitim Durumu:	İlkokul ()	Ortaokul ()
	Lise ()	Üniversite ()

Ek 3. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Siz öğrencilerin aşağıdaki soru ve ifadelere vereceği cevaplar, çalışmanın başarısı açısından önemlidir. Her cümlenin karşısında beş (5) cevap seçeneği vardır. Her cümleyidikkatliceokuduktansonracümledekiifadeyenedüzeydekatalıyorsanız, o cevap seçeneğini (X) işaretleyiniz.	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spordallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçler ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spordalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11. Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13. Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14. Beden eğitimi derslerinin günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17. Beden eğitimi dersinde birşey öğrenmediğimi düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
30. Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Ek 4. Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Kendimden hoşnut değilim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. Hayatın çok ödüllendirici olduğunu hissediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. Hayatımdaki her şeyden oldukça memnunum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. Çevremdeki güzelliklerin farkına varırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. Yapmak istediğim her şeye zaman bulabilirim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. Zihinsel olarak kendimi tamamen zinde(dinç) hissediyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. Geçmişle ilgili mutlu anılara sahip değilim	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

*1 ve 7. Maddeler tersten kodlanmaktadır. Yüksek puanlar mutluluk düzeyinin yükseldiğine işaret etmektedir.

Ek 5. Bilimsel Yayın ve Etik Kurul Belgesi

T.C.
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Rektörlük

Sayı : E-67796128-000-2100009869
Konu : Bilimsel Yayın ve Etik Kurul Kararı
(Volkan KOÇ)

16.04.2021

Volkan KOÇ

'Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumları ile Mutluluk Düzeyleri arasındaki İlişkinin İncelenmesi' başlıklı tez çalışmanız kapsamında yapacağınız araştırmalarda uygulayacağınız ölçek Üniversitemiz Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş olup, değerlendirme sonucu söz konusu projenizin Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kriterlerine uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mustafa YILDIZ
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Komisyon Başkanı

Belge Doğrulama Kodu: TUFT3F4

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi:
<http://ubys.ardahan.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/Index>

Adres: Ardahan Üniversitesi Yenisey Kampüsü Rektörlük Hizmet Binası , Çamlıçatak Mevkii, Ardahan
75002
Telefon No: (0 478) 2117575
e-Posta: bnyek@ardahan.edu.tr
Kep Adresi: ardahanuni@hs01.kep.tr

Faks No: (0 478) 2117509
İnternet Adresi: www.ardahan.edu.tr

Bilgi için : Kubilay Aras
Etik Kurulu Komisyon
Raportörü
Telefon No: (0 478) 2117575

Ek 6. Ölçek İzin Yazısı

Ölçek izin talebi

Nesrin Akıncı

26 Mar 2021 Cum 14:45 26 Mar 2021 Cum 14:45

ektedir kolaylıklar Doç.Dr. Nesrin AKINCI ÇÖTOK Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi Esentepe Kampüsü /M2Serdivan/Sakarya VOLKAN KOÇ

VOLKAN KOÇ

26 Mar 2021 Cum 20:23

Alıcı: Nesrin

TEŞEKKÜRLER HOCAM

Nesrin Akıncı yazdı:

26 Mar 2021 Cum, 14:45 tarihinde şunu

Ölçek izin talebi

MEHMET GÜLLÜ

26 Mar 2021 Cum 22:22 26 Mar 2021 Cum 22:22

Merhaba Volkan, Geliştirdiğimiz ölçeği bilimsel çalışmanızda kullanabilirsiniz. İyi Çalışmalar diliyorum. Doç.Dr.Mehmet Güllü İnönü Üniversitesi VOLKAN KOÇ

VOLKAN KOÇ

26 Mar 2021 Cum 22:37

Alıcı: MEHMET GÜLLÜ

çok teşekkürler hocam

MEHMET GÜLLÜ şunu yazdı:

26 Mar 2021 Cum, 22:22 tarihinde

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Volkan KOÇ

Doğum Yeri ve Tarihi

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu / Rekreasyon Bölümü.

Ardahan Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu /
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü.

Yüksek Lisans Öğrenimi :Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü /
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı.

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Çalışmalar : Koç, V. (2020). Beden Eğitiminde Eğitsel Oyunlar.
Çocuk Hakları Ve Eğitimi Dergisi, 1(1), 68-
79.doi:10.29329/jcre.2020.287.6.

İş Deneyimi :Club Sporium İstanbul (2011Mart- 2012- Ağustos)
Ardahan Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü(2013 ve halen).

E-Posta :

Tarih : 04/11/2022